ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ-
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 131. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ЛИПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 14, 1976 No. 131. VOL. LXXXIII

ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ФІНАНСОВІ, ВИДАВНИЧІ ТА ГРОМАДСЬКІ СПРАВИ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ ЧЕРГОВИХ НАРАД ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

Джерзі Сити. — Організаційні справи, які в останніх місяцях позначилися деяким застоєм, фінансові трансакції та господарка фінансами, яка збільшила майно УНСоюзу за перших п'ять місяців цього року понад 615 тисяч долярів, не зважаючи на великі видатки, включно із виплатою дивіденд членам на понад 470,000 долярів, видавничі проблеми, які переходять радикальні зміни технічного порядку, як і зв'язані з цим громадські справи і потреби були предметом чергових нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, які відбулися тут минулого понеділка, 12-го липня, у власних приміщеннях Головної Канцелярії УНС. У нарадах, які були першими від часу річного засідання Головного Уряду в травні ц. р. на Союзівці, які відкрив і якими проводив головний предсідник Йосип Лисогір, разом з ним взяли участь усі головні екзекутивні урядовці: заступник головного предсідника адв. Іван Флис, головний директор на Канаду сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир пані Уляна Дячук та головний організатор Степан Гавриш, як також ред. Антін Драган.

Головний Екзикутивний Комітет УНСоюзу під час нарад в головній Канцелярії. На фото сидять (справа): головний касир пані Уляна Дячук, головний секретар Володимир Сохан, заступник головного предсідника д-р Іван Флис, головний предсідник Йосип Лисогір, головний директор на Канаду сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний організатор Степан Гавриш і ред. Антін Драган.

Відкривши наради та привітавши їх учасників, головний предсідник Й. Лисогір насамперед поінформував про дальший розвиток і стан арбітражу у зв'язку із збільшенням коштів будови Української Будівлі УНСоюзу. З уваги на полагодження справи цього арбітражу відносно головного контрактора, рішено продовжувати відклик від арбітражу відносно підконтракторів.

Фінансовий стан і розвиток

Серію звітувань головних екзекутивних урядовців започаткувала традиційно п-і Уляна Дячук, головний касир. Поінформувавши насамперед про ряд нових інвестицій у вартісних паперах і гіпотечних позичках та деяких змін у цих інвестиціях, що однодушно апробовано, звітотавець поінформувала про загальний стан і розвиток господарки майном УНСоюзу за останніх п'ять місяців цього року:

Прибутки від членських вкладок за 5 місяців були менші на 7,378.57 дол., чим рік раніше в тому самому часі, а вже за шість місяців менші на 4,243.12 дол., та дали суму 1,545,180.92 дол.

Відсотки від бондів принесли по травень прибутків на суму 569,176,00 дол., себто на 67,902.84 дол. більше, як попереднього року; відсотки від гіпотечних позичок дали суму 105,567.62 дол., що було на 16,235.16 дол. менше, чим в 1975 році. Корпорація Дому УНСоюзу заплатила Союзові залеглі відсотки за час від 7/ 1/ 73 по по 12/31/ 73 у висоті 263,017.03 дол. Корпорація ще довжна відсотки від початку 1974 року.

Прибутки друкарні були майже ті самі, що минулого року, на суму 213,000 дол., — а прибутки Союзівки по травень ц. р. виказали суму 52,800 дол., що було на 2,000 дол. менше.

У видатках виплачено суму 103,600 дол. грошевих зворотів, посмертних допомог на суму 318,300 дол. та вивінувальних грамот на суму 384,000 дол. В порівнянні з 1975 роком, грошевих зворотів виплачено на майже 7,000 дол. менше, посмертних виплат на 3,700 дол. менше, а вивінувальних грамот на 59,000 дол. — більше. З початком червня виплачено чергову дивіденду на суму 470,902.75 дол. В загальному майно УНСоюзу за перших п'ять місяців цього року збільшилося на суму 615,461.14 дол. — ствердила пані Уляна Дячук на закінчення свого звіту.

Рух членів, нові забезпеченеві удогіднення

Про рух членів УНСоюзу та про ряд нових забезпеченевих удогіднень звітував керівник Рекордового Відділу УНСоюзу, головний секретар Володимир Сохан.

З кінцем червня 1976 року нараховував УНСоюз 87, 533 члени, в тому 68,443 активних членів. Так у загальному числі членів, як теж в активному членстві, мав УНСоюз за звітове півріччя 1976 року значні втрати: в загальному членстві — 559 членів, а в активному — 706 членів. Такими ж втратами позначилися роки 1974-ий та 1975-ий. На початку 1974-го року мав УНСоюз 89,119 всіх членів, в тому активних 71,175.

За перше півріччя 1976 р. придбав УНС разом 1,322 нові члени, на що склалося 344 членів департаменту молоді, 787 членів дорослих та 191 акцидентова грамота. У попередньому році за перших шість місяців придбав був УНСоюз 1,376 нових членів. Ці здобутки перших півріч 1975 та 1976 року були найнижчими за останнє десятиріччя.

Згідно з резолюцією Головного Уряду, що її запропонував був головний секретар, вже започатковано приймання аплікацій без лікарських оглядин у віці до 35 року на суми до 10,000 дол. забезпечення включно.

Головний секретар В. Сохан запропонував, після попереднього узгіднення з актуарієм, наступні зміни в забезпеченевому діловодстві УНСоюзу, що їх Головний Екзекутивний Комітет апробував одноголосно:

Переводити перевірку аплікантів через спеціяльну перевірочну установу при забезпечуванні на вищі суми щойно від 10,000, тобто на 10,000 дол. і вище.

Признати власникам термінових грамот перед їх вигасненням право набути на їх місце нові термінові грамоти без лікарських оглядин на такі самі суми забезп., але не більше як 10,000 дол. до 40-го року життя, та не більше як 5,000 до 50-го року життя.

Організаційний стан і розвиток

Про організаційну працю, стан і розвиток та пляни звітував керівник Організаційного Відділу, головний організатор Степан Гавриш.

Упершому півріччі 1976 р. придбав — як це вже зга-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СУЖА приймає зголошення на стипендії

Ню Йорк. — Спілка Українських Журналістів Америки проголошує конкурс на стипендії для українських студіюють журналістику як студіюють журналістику як головний або додатковий предмет і вже пробували або мають охоту пробувати писати до української преси.

Стипендії призначені на шкільний рік 76/77 у загаль ній сумі 750 дол.

Зголошення на стипендії з точними даними кандидата треба надсилати найпізніше до 31 вересня на руки секретаря СУЖА:

P. Dorozynsky, 23-29 32 St.,
Astoria, N.Y. 11105.

Завершується підготова до відкриття пам'ятника О. Ольжича

(ЯГ). Праця скульптора М. Черешньовського над погруддям О. Ольжича зближається до завершення. М. Черешньовський робить усе можливе, щоб відслонення й посвячення пам'ятника відбулося в неділю, 5 вересня цього року.

На Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтсні, Па, де стоятиме пам'ятник, вже розпочато побудову постументу й земельні роботи. В другій половині серпня цілість повинна бути готова. Кошти здвигнення цього пам'ятника виноситимуть коло двадцять тисяч долярів.

Таким чином буде потверджена відповідь на питання, яке падало з деяких кол, чи в існуючих умовах побудова такого пам'ятника оправдана, та ще й коли йдеться про таку немалу суму грошей. О. Ольжич - поет, науковець, культурний діяч і активний член революційної націоналістичної Організації. Він поєднав у собі геніяльну поетичну творчість, глибоку філософічну думку й суворе, насичене небезпеками та постійно загрожене життя члена Підпільної організації. За його словом, сповненим незламної віри, слідував такий же чин.

Арештований зненацька на конспіративній квартирі у Львові при Личаківській вул. ч. 32 в травні 1942 року, коли він сповняв обов'язки Голови Проводу Українських Націоналістів після арешту поксвника Андрія Мельника, тортурований від хвилини арешту і аж до смерти, не заломився, не зігнувся, не відрікся своєї великої віри в свій нарід і не зрадив ні тайн Організації, ні своїх друзів.

Йому українська громадськість ставить пам'ятник.

Під час Олімпіяди в Монтреалі відбудеться „День Української Молоді"

Мотреаль, Канада. — В суботу 24-го липня, 1976 р., крайові організації Пласт, СУМ й ОДУМ влаштовують під час Світової Олімпіяди „День Української Молоді". Зустріч української зорганізованої молоді відбудеться на площі

L'Arena St. Leonard,
8400 Boul. Lacordaire,
Montreal, P.Q.

У повідомленні Комітету цієї зустрічі сказано:

„Молодь нашої Батьківщини не має можливости брати участи у будь-якій світовій імпрезі й репрезентувати нашу націю. У Канаді в рядах українських молодечих організацій є тисячі української молоді. Ця молодь покаже світові свою солідарність з поневоленим українським народом. Така імпреза дає молоді змогу показати, що вона діюча й працює над собою. Дальше, ця імпреза дасть нагоду один одного запізнати, зблизитись і відкриє шлях до кращої майбутньої співпраці. Чисельне зібрання нас всіх в Монтреалі ширше розреклямує нашу тяглість і солідарність у світовій пресі".

У програмі зустрічі передбачається:

год. 9:00 — збірка молоді,
год. 10:00 — спільний Молебень у співучасті Українських Владик,
год. 10:30 — офіційне відкриття, звітування, апель і привіти голів центральних управ поодиноких організацій,
год. 11:30 — дефіляда,
год. 12:00-2:00 — обідова перерва,
год. 2:00-4:00 — мистецька частина,
год. 7:00-9:00 — товариська вечірня програма.

ВАСИЛЬ ФЕДОРЕНКО ГОЛОДІВКОЮ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПОРУШУВАННЯ ЛЮДСЬКИХХ І НАЦІОНАЛЬНИХ ПРАВ В СССР

Париж. — Місцевий тижневик „Українське Слово" у своєму виданні на 18-го липня 1976 р. в повідомленні-листі Ланди М. Н. і Ходорович Т. С., датованому в травні ц. р., інформує:

10 грудня 75 р., Василь Федоренко почав безречинцеву голодівку, домагаючись: переглянути його присуд та звільнити з-під сторожі, бо його засуд незаконний — порушує конституцію СССР та Загальну Декларацію прав людини; випустити його за кордон. Одночасно В. Федоренко висловлює протест проти порушення прав людини в СССР та проти антиукраїнської національної політики.

1 лютого, усі політв'язні Владімірської тюрми голодували, з наміром підтримати вимоги В. Федоренка.

Федоренко голодівку продовжує (відомо, що в квітні він ще голодував ...)

Насильне годування почали 20 грудня 75 р., на 10 день голодівки.

Намагаючись зберігати українські національні традиції, Федоренко відмовився обстригти вуса. За це його позбавили права будьщо купувати в ларку; йому забороняють купити навіть мило й порошок до зубів.

У половині лютого, з Федоренком розмовляв тюремний псхіятр Рогов: ставив питання про його справу, про його позиції, про останнє слово в суді; цікавився „одержимістю" Федоренка.

20 лютого, силою, наклавши йому наручники, зголили Федоренкові вуса. 20 лютого перевели в карцер на 15 діб за відмову зголити вуса добровільно. У карцері приміняли насильне годування (раз у день). У холодному карцері, голодуючому відмовили видати навіть бушлат. Відмовились зміряти температуру ... Бушлат видали лише після протестів політв'язнів.

27 лютого, Федоренка в карцері відвідали: нач. тюрми Завьялкін і заст. начальника УИТУ — Ларін. Вони намовляли Федоренка припинити голодівку; обіцяли в разі згоди випустити з карцера. Федоренко відмовився.

Ще у лютому, Федоренко знаходився у жахливому стані: на долонях і уступнях з'явились гнійні нариви, які — тріскаючи — заміняються у гнійні рани. Згодом, нариви розкинулись по всьому тілі. Крім того, Федоренкові правдоподібно загрожує параліж: йому відіймає руку й ногу.

* *

Василь Петрович Федоренко народився 30 березня 1928 р. у Чернігівській області. Освіта нижча, за професією — слюсар. Ув'язнений був двічі: вперше — на 6,5 років за ст. 58-8 КК; у червні 1966 р. був звільнений зі знесенням судомости; вдруге — від 1967 до осени 1972 р.

Останнім разом був арештований в половині вересня 1974 р. при спробі „втекти" із СССР через ЧССР (затриманий у Чехо-Словаччині), Ужгородський суд засудив його на 15 років тюрми і 10 років концтабору („колонія") окремого режиму.

Федоренкові закидають „злочини" за ст. ст. 62 і 56 КК УСР та ст. 70 КК РСФСР, а саме:

„... Після звільнення ... не припинив, а продовжував

(Закінчення на стор. 3-ій)

Комбінацією „відваги і розуму" назвав амбасадор Скрентон ізраїльську рятункову акцію в Уґанді

Ню Йорк, Об'єднані Нації. —На засіданні Ради Безпеки Об'єднаних Націй, яка зібралася тут в понеділок, 12-го липня ц. р. на домагання представництв африканських держав, щоб засудити ізраїльський рейд на летовище в Уґанді для рятування життя захоплених пропалестинськими терористами закладників, відбулася гостра виміна думок між делегаціями Африки і амбасадором ЗСА до ОН Вілліямом В. Скрентоном. Скрентон, який назвав рятункову акцію ізраїльських військовиків комбінацією „відваги і розуму", вимагав від Ради Безпеки зайняти виразне становище супроти перехоплювання літаків терористами і засудити ці акти терору, як найбільш небезпечну загрозу для миру і безпеки у сьогоднішньому світі. В. Скрентон виступив після того, як Великобританія і ЗСА внесли спільну резолюцію в Раді Безпеки ОН, якою засуджується повітряне піратство, яке загрожує життю пасажирів і обслуги літаків. Резолюція закликає країни поробити всі потрібні заходи, щоб відвернути цю загрозу і засудити ці акти терору.

Раніше делеґації африканських держав намагалися обмежити дебати тільки до засудження Ізраїлю за його акцію в дні 3-го липня на летовищі Ентеббе в Уґанді і запропонували резолюцію, яка засуджує Ізраїль за „наявне порушення" суверенітету Уґанди. Резолюція вимагає також повернення всіх нанесених шкод спричинених цією акцією.

Ярославів вал замість Великої Підвальної

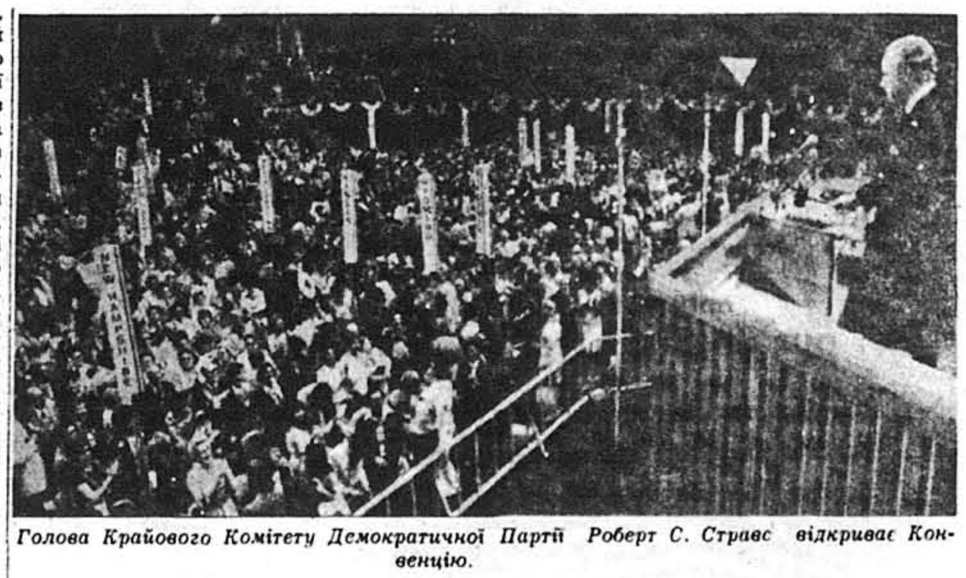
Київ. — Вулиці Києва, як і вулиці інших міст під московсько - комуністичною окупацією, постійно зазнають змін назв. І, звичайно, не гірше: тобто гарні історичні або місцевого кольориту назви заступають окупанти назвами новими, „ленінськими". Цей раз ,нову" назву дістала київська вулиця Велика Підвальна, але, всупереч сьогоднішній практиці в Совєтах, її названо, як це було в сивій давнині — Ярославів вал, — інформує підсовєтська преса, подаючи при тому і коротку історію обох назв.

Це одна з великих і найдавніших вулиць Києва, що пролягла від Золотих воріт до Львівської площі. За часів Ярослава Мудрого — в XI столітті — „місто Володимира" розрослося і вже називалося „Містом Ярослава" воно розширювалося сім разів і було оточене валом довжиною три з половиною кілометри, ширина його сягала вісімнадцяти, а висота — чотирнадцяти метрів. Останні дослідження археологів подають досить докладно його межі. Крім цього земляного валу, було ще й дерев'яне укріплення, рів, міцні дерев'яні стіни з дубових колод.

Велика Підвальна звалася так, бо вона проходила під валом, і так ця вулиця фігурує вже в записниках 19-го стол.; а назву Ярославів вал подибуємо ще в 16-му столітті; і, коли Богдан Хмельницький в'їхав через Золоті ворота в Київ, відомо, що він зі своїм військом проїхав Ярославовим валом.

ДЕМОКРАТИЧНА КОНВЕНЦІЯ ЗАПОВІДАЄ КІНЕЦЬ „РОКІВ НІКСОНА-ФОРДА". ДЕЛЕГАТИ ГОТОВІ НАЙМЕНУВАТИ ДЖІММІ КАРТЕРА СВОЇМ КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА

Ню Йорк. — В понеділок, 12-го липня ц. р. о год. 8-й вечором керівник Крайового Комітету Демократичної партії Роберт Стравс відкрив тут у найбільшій залі міста Медісон Сквер Ґарден та в приявності понад 3.000 делегатів і приблизно стільки їхніх заступників, гостей, представників преси, радіо і телевізії, 37-му Конвенцію Демократичної партії, яка розпочалась молитвою, церемоніялом внесення прапорів, співом національного гимну і привітальними промовами губернатора стейту Гю Кері, посадника міста Абрагама Біма і заступника губернатора Мері Анн Крупсак. Всі вони заповідали кінець „років Ніксона-Форда" та перемогу демократичного кандидата у листопадових виборах. На залі панувала ентузіястична атмосфера єдности, про що говорили у своїх виступах численні промовці. Роберт Стравс заявив, що демократи чекали на подібну конвенцію довгих вісім років, років Ніксона - Форда, Кісінджера, Саймона, Мортона і Баца. Посадник Бім закинув теперішній Адміністрації, що вона намагалася вбити клина між містами й іншою частиною країни, а Гю Кері відмітив, що уряд керував державою так „якби нарід був ворогом уряду". Головні промови однак того вечора виголосили конґресменка Барбара Джордан з Гюстон, Тексас, і сенатор Джон Гленн, колишній астронавт з Огайо. Коли на подіюмі появилася конгресменка - муринка Барбара Джордан, багатотисячна маса привітала її вставанням з місць та ентузіястичними оплесками і викриками. Це та виступи і інтерв'ю інших делеґатів, дозволяють на припущення щодо певного погодження між Картером та чорними делеґатами. Численні інтерв'ю, що їх перевели кореспонденти радіо і телевізії з визначними політичними діячами - делеґатами на Конвенції, дальші вказують, що всі вони є готові піддержати кандидатуру Джіммі Картера на Президента, помимо того, що він ще досі не висловився про номінацію віцепрезидента, що відіграє також дуже поважну ролю у передвиборчій грі і від чого узалежнюють голосування поодинокі делеґації, які окремі проблеми обговорюють на стейтових кокусах. Після того, коли конґресмен Пітер В. Родіно з Ню Джерзі відкликав свою кандидатуру на віце президента, численні делеґації робили натиск на Джіммі Картера, щоб він номінував на це становище сенатора Едмунда Маскі з ти, піддержувала сенатора Мейну. Інші знову, головно велика делеґація з Міннесоти Волтера Мондела. У вівторок ще не було відомо, кого саме вибере Картер, але Мондел і Маскі, як виходило з коментарів в пресі, мають великі і однакові шанси.

Голова Крайового Комітету Демократичної Партії Роберт С. Стравс відкриває Конвенцію.

У вівторок мали радити численні Конвенційні комісії, а вечором довші політичні промови мали виголосити конґресмен Петер В. Родіно, сенатор Джордж МекҐоверн, сенатор Гюберт Гомфрі ,сенатор Едмунд Маскі, губернатор Джордж Воллес та інші. На середу або четвер рано передбачається вибір кандидата на президента ЗСА у виборах 1976 року. Ніхто на Конвенції не сумнівається, що цим кандидатом буде Джіммі Картер.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issue combined) by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Совєтська „рівність"

Про клясову нерівність в СССР, чи як про це сьогодні з сарказмом пишуть совєтську „рівність", появилося в минулому на Заході чимало статтей, розвідок і аналітичних праць. Писав про це також і писав дуже вичерпно, югославський політик і колишній приятель Тіта, Мілован Джілас, у своїй книжці „Нова Кляса", виступали і виступають, порушуючи цю проблему, китайські комуністи, які твердять, що совєтська економіка підлягає повністю контролі нової совєтської монопольної буржуазії, а тому більшість національних прибутків кремлівські володарі зуживають на скріплення „фашистської диктатури пролетаріяту" та для поширення совєтської домінації в світі.

Порушували також ці справи західні кореспонденти, які на підставі таки совєтських статистичних джерел доказували, що в СССР проходить процес визискування робітників, тому велике число совєтських родин бореться завжди з великими життєвими труднощами, бо їхні прибутки є нижче мінімум життєвого рівня, а державні прибутки і податки громадян СССР зростають милевими кроками. Коли, наприклад в 1960 р. заінкасовано в СССР тільки 5,6 мільярда карбованців податків, то вже в 1974-75 рр. це число збільшилось до 16,7 мільярда. Статистика показує, що бодай одна п'ята совєтського населення живе нижче життєвого рівня і ніколи не задовольняє своїх господарських потреб.

Це відноситься тільки до робітників, бо колгоспники в куди гіршому положенні. Пересічний заробіток колгоспника на одну четверту нижчий від фабричного робітника, отже далеко нижчий передбаченого таки совєтськими законами мінімуму. Не приходиться згадувати тут інвалідів, пенсіонерів, непрацездатних осіб, які дуже часто живуть на ласці працюючих родичів, бо їхня „пенсія", яка коливається між 16 і 34 карбованців місячно, ледве вистачає на дрібні витрати.

При тому не слід забувати, що загальна господарська інфляція поширилася також на СССР і сателітні країни і, знову ж таки за совєтськими даними, між 1960 і 1975 рр. м'ясо в СССР подорожіло на 29 відсотків, мука на 49, волове м'ясо на 33, вугілля на 66 і т. д. і т. п. Життєвий рівень в національних республіках, наслідком російської колоніяльної політики, ще нижчий.

Не дивно, отже, що між населенням в СССР і панівною верствою, тобто новою совєтською буржуазією, поглиблюються чимраз виразніше розходження, які проявляються у численних виявах невдоволення — демонстраціях й інших формах масового спротиву. Ці протиріччя раніше чи пізніше мусять захитати навіть тоталітарно-терористичною імперією, про що згадує у своїх виданнях академік Андрей Сахаров та інші совєтські дисиденти.

Нові ідеї та надії

Нова Управа УККА на терені Ірвінгтону, взявши до уваги,, що можливо частина української громади через те, що супротивляється ідеї бути членами УККА, є пасивна в загальноукраїнській праці, вирішила випробувати два напрямки: посилити працю членів УККА та зорганізувати українські кола, неохоплені членством УККА, до масової участи в загальноукраїнському житті. Іншими словами, нова Управа відчиняє двері всім, які бажають співпрацювати, доводячи до зрозуміння, що кожна одиниця — це важлива частина загалу, без якої праця — неможлива.

Щоб це здійснити, нова Управа під головуванням інж. М. Чайківського, скликала сходини представників українських організацій та українську громаду, як членів, так і людей, не охоплених УККА, — з метою опрацювати плян роботи, як серед членів, так і не-членів УККА. До співпраці покликано представників усіх релігійних віроісповідань.

Велику увагу Управа приділяє включенню громади у святкування 200-ліття Незалежности Америки та 100-ліття поселення українців в ЗСА, вважаючи, що це може бути важливою ареною для широкого та всебічного показу української культури; і висвітлення української проблеми не-українцям, водночас зацікавивши цим нашу громаду. В цьому напрямку зроблено багато кроків, як на місцевому полі, так і на загально-американському терені.

Управа також нав'язала контакти з представниками окремих місцевостей та включилась до співпраці у святкування 200-ліття Америки в поодиноких українських посілостях.

О. Д.

Добрі перспективи сільського господарства в ЗСА

Вашінгтон. — Речники Білого Дому поінформували, що сільськогосподарські спеціялісти сподіються доброго урожаю в ЗСА цього року, а тому збільшиться експорт пшениці, кукурудзи й іншого зерна до Совєтського Союзу та европейських країн, які переживають небувалу досі в Европі посуху, в наслідок якої майже ввесь урожай пропав на полі. Речники уряду запевнили, що помимо високих закордонних замовлень секретаріят сільського господарства не сподіється високих підвишок на продукти в ЗСА, в кожному разі не більше, як 3-4 відсотків передбачених вже раніше. Цей корисний зворот може мати, на думку речників уряду, не тільки господарське, але також політичне значення. В кожному разі це багато допоможе президентові Фордові у його виборчій кампанії, якщо він буде номінований на президента республіканською Конвенцією, бо може розраховувати на голоси продуцентів хліба і сільськогосподарських робітників, які вели проти нього кампанію від часу, як Форд наклав був ембарго на експорт американської пшениці до Совєтського Союзу.

Степан Женецький

АМЕРИКАНСЬКІ ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ – І КРЕМЛЬ

Кремль пильно слідкує за передвиборчими змаганнями на президента в цьогорічних виборах і старається передбачити, хто з них, ставши президентом ЗСА, буде вигідним, чи вірніше, менше небезпечним для агресивної політики московських фашистів-імперіялістів, пофарбованих на червоно.

Якщо остаточно дійшло б до вирішення між демократом Джіммі Картером і республіканцем Роналдом Ріґеном — то відповідь на це питання для Москви була б легка: адже ж совєтська преса часто називає Ріґена „бойовиком холодної війни". А це значить, що коли б президентом був обраний Ріґен, то це було б не по-душі московським кремлівським ватажкам. Натомість, коли б дійшло до остаточних змагань між пезидентом Фордом і Картером, то для Москви було б не легко вирішити, котрий з них був би менш небезпечний для московських інтересів.

Як відомо, кремлівські ватажки вже й раніше нераз вмішувалися в американські вибори, намагаючися впливати своїми заявами на вибори того чи іншого кандидата. Нікіта Хрущов часто нахвалявся, що він допоміг Джонові Кеннеді виграти вибори в 1960 році проти Річарда Ніксона. Але яка іронія! Це ж був якраз президент Кеннеді, який завдав Хрущову найважчий політичний удар під час кубинської ракетної кризи. Леонід Брежнєв був запросив Річарда Ніксона на комедію „вершинної наради" до Москви з тією думкою, щоб тим допомогти йому виграти вибори в 1972 році.

Західні політики шукають виборчої допомоги у Кремлі

Питання про те, чи Кремль спроможний впливати на вибори західніх політиків, має вже свою історію. Серед тих західніх політиків, які подорожували до Москви в пошуках за голосами в своїх домашніх виборах, були: англійський прем'єр Гаролд МекМілан, французький президент Джордж Помпіду і канцлер Західньої Німеччини Віллі Брандт.

Всі ці західні політики мали певні причини, як під оглядом закордонної, так і внутрішньої політики, шукати „попертя" в Кремлі для свого вибору. Але ці візити також переконали Кремль, що в таких випадках він також мусить чимось поступитись у своїй політиці, а чи бодай щось пообіцяти, щоб їм допомогти у виборах.

Чи цей сам підхід дасться Кремлеві застосувати в цьогорічних президентських виборах у ЗСА — залежатиме від того, як важливою буде справа зовнішньої політики в цьогорічній виборчій кампанії. Більшість американських політичних коментаторів твердить, що звичайно американські вибори вирішуються домашніми проблемами. Натомість совєтські політичні коментатори є тієї думки, що американські президентські вибори вирішують таки закордонні проблеми. Совєтські коментатори в циклі статтей, друкуваних в совєтському англомовному журналі „USA", твердять на підставі цитат з американської преси, що саме закордонна політика допоможе президентові Фордові виграти вибори — розуміється якщо він буде держатися політики „детанту", мирного співжиття з СССР.

Дехто з американських політичних коментаторів пише, що, якщо Кремль є тієї думки, що президентові Фордові може допомогти у виборах продовжування політики „детанту", то з того виходить, що кремлівські ватажки думають, що вони можуть своєю поставою вплинути і на цьогорічні американські президентські вибори. Якщо ж, — пишуть американські політичні коментатори, — закордонна політика, а зокрема політика „детанту", мала б допомогти президентові Фордові виграти вибори, тоді Кремль мусів би у своїй закордонній політиці бути більше поступливим, як досі.

Справа Анголі

Але совєтська закордонна політика, напр., в Анголі є повним насміхом над політикою „детанту", і таким поступуванням Кремль може причинитися скорше до втрати, ніж здобуття голосів для президента Форда. Натомість, коли б Москва поступилася в ангольській справі, от, хоч би відтягненням кубинських вояків, тоді це може й могло б, — пишуть американські коментатори, — спричинити збільшення голосів для президента Форда. Є й інші проблеми, — від Близького Сходу до САЛТ (розмови про обмеження с т р а тегічної зброї), в яких примирливіша політика Кремля могла б причинитися до збільшення голосів для Форда.

Та політичні коментатори висувають також інше питання: яка буде користь з такої політики для Кремля? Адже ж загальновідомо, що Москва тільки на те робить часами маленькі поступки, щоб за них одержати великі користі для себе.

Ті совєтські політики, які раніше мали до діла з людьми Ніксона - Кіссінджера, а тепер з людьми Форда - Кіссінджера, прийшли до висновку, що республіканська адміністрація більш схильна піддержувати політику „детанту", аніж демократична.

Одним з раніших доказів совєтських можновладців про користь (розуміється для Москви) співпраці з Ніксоном, було те, що, мовляв, республіканський президент може легше робити необхідні поступки, щоб осягнути договорення з Москвою, бо праві кола будуть більше йому довіряти, аніж демократи.

Другим фактом в оцінці президента Форда Москвою, є та обставина, що Форд уже заанґажований і у політиці „детанту" і в розмовах про обмеження стратегічної зброї (САЛТ), — хоч і він має при тому деякі застереження, — а Картер ні. Отже, для Москви краще мати такого противника, якого вона вже знає. Якщо Роналд Ріґен відпав би, — тоді Москва могла б допомогти Фордові використати політику „детанту" для його вибору, приймаючи американські умови (САЛТ-у), що уможливило б Кіссінджерові твердити, що, мовляв, йому вдалося здобути ще одне „історичне досягнення".

Якщо б Форд виграв вибори

Якщо б Москва в такий спосіб допомогла Фордові перемогти в цьогорічних виборах, його друга каденція була б останньою, яка дозволила б йому не дуже вважати на виборчі умовини під час слідуючих президентських виборів, тим самим даючи йому спромогу бути більше твердим при укладанні різних договорів, і таким чином зайняти поважніше місце в історії.

Кремль бере до уваги цю обставину, що американський президент, стараючись бути переобраним, будь це Форд чи Картер, мусить більше уважати на можливий спротив з-права, якщо він буде дуже поступливий супроти Москви. Якщо слідуючим президентом ЗСА буде Картер, то він буде зважати на свій майбутній перевибір; а якщо залишиться ним Форд, то він буде думати про своє місце в історії.

Всі ці здогади мали б корисно настроювати Москву в сторону Форда, але тільки в такому разі, якщо б він мав добрі шанси перемогти Картера. Якщо ж Форд програв би, то всі ті прислуги для нього могли б настроїти Картера проти Москви, отже, Кремль програв би разом з Фордом.

Отакі „клопоти" мають кремлівські ватажки, ломлячи собі свої московські лоби над тим, кого з американських президентських кандидатів попирати їм в цьогорічних американських виборах.

Роман С. Голіят

КУДИ ПРЯМУЄ ВАТИКАН?

WOHIN STEUERT DER VATIKAN? PAPST ZWISCHEN RELIGION UND POLITIK. Reinhard Raffalt. Wilhelm Heyne Verlag. München 1975. 300 СТОРІНОК.

Під таким заголовком появилася минулого року праця Райнгарда Раффальта, в якій автор дає коротку історію Вселенської Церкви, політику папів та їх біографії, а найголовніше для українського читача, він подає історію Української Католицької Церкви.

У біографії про Папу Монтіні — Павла УІ читаємо, що: „Монтіні народився 26-го вересня 1897 року. Від молодих років був слабкого здоров'я. Коли в Італії був модний фашизм, Монтіні поділяв соціялістичний світогляд. Після закінчення папської Дипломатичної Академії в 1923 році його призначено папським нунцієм у Варшаві. П'ять місяців після виконування цієї функції він повернувся до Риму з причини здоров'я".

Раффальт твердить, що 92 відсотки православних християн перебуває в комуністичних країнах. З решти 8 відсотків 7 відсотків — це православні, які належать до автокефальної грецької церкви. Тільки 1 відсоток православних припадає під духовий провід патріярха в Константинополі. Його надалі визнає московський патріярх, але тільки юридично, а не як голову 100 мільйонів православних у СССР, які залежні від совєтського „церковного міністра" (Кірхенміністер), що продовжує стару царську адміністрацію (привілей-право).

В папському університеті „Ґреґоріянум" студіюють адепти і кандидати на священиків з 61 націй. Виклади в „Ґреґоріянум", як і в усіх інших папських колегіях, до 1970 року були латинською мовою. Автор наводить це тому, бо Рим увів до Богослужб народну мову — приступну для вірних.

Далі читаємо про зустріч Павла УІ з Патріярхом Атенагорасом та ряд його поїздок, які мали світовий розголос і були своєчасно відмічені теж і українською пресою.

Адміністрація Ватикану за урядування Папи Павла УІ почала на скору руку шукати контактів з Москвою.

Автор дає коротку характеристику Папи Пія XII, який був завзятим ворогом комунізму. „Папа Пій XII — Пачеллі уважав, що католик не може співпрацювати з комуністами, а коли співпрацює, то Церква має право такого екскомунікувати".

„Пій XII мислив категорично: там — заперечення Бога, тут — християнство, це два ворожі принципи, порозуміння між якими було б гріхом. Монтіні-Павло УІ мислив праґматично: ніде не написано, що комунізм з огляду на свою атеїстичну докрину нездібний здійснити соціяльні вимоги, висловлені в Євангелії; можливо, комунізм зможе це виконати краще, ніж усі капіталізми. Пій XII був останнім єрархом, що мислив есхатологічно, Монтіні пішов на зустріч вимогам світу, які має здійснити церква."... „Мовчання продовжується посьогодні в тих справах, які заіснували після Другої світової війни між Монтіні й комуністичним світом".

„Флірт" з Москвою започаткував Папа Іван XXIII. 10-го квітня 1962 р., рік перед смертю, Папа Іван XXIII у своїй енцикліці „Пацем ін Терріс", хоч і не назвав комуністів поіменно, все таки натякнув про них похвально, чого до того часу не можна було сподіватися від Папи".

7-го березня 1962 року Папа Іван XXIII прийняв на приватній авдієнції зятя Нікіти Хрущова, Алєксєя Аджубея, і його дружину. Для Івана XXIII діялог з комуністичним світом не був ціллю, тільки засобом до порозуміння з православ'ям. Він, як апостольський делеґат до Болгарії, Туреччини й Греції в роках 1931-1944, зберіг незабутні враження могутности східнього обряду.

Рим запросив совєтських росіян до участи у Вселенському ІІ-му Ватиканському Соборі: зустріч поміж Нікодимом і монс. Яном Віллебрандом (теперішнім кардиналом) — уповноваженим Секретаріяту для Християнської Єдности, відбулася в серпні 1962 року в Парижі. Нікодим у розмові з Віллебрандом вимагав, щоб на Вселенському Соборі не було засуду чи критики комунізму. На довші переговори виїхав Віллебранд до Москви і перебував там від 27-го вересня до 2-го жовтня. Там обговорено участь представників Російської Православної Церкви на Вселенському Соборі, який мав початися ІІ-го жовтня того року.

Атенагорас старався порозумітися з московським патріярхом щодо спільної участи на Другому Ватиканському Соборі, але Москва зволікала з відповіддю і своїм професійним крутійством виминула Атенагораса, висилаючи на Собор тільки своїх спостерігачів.

20-го жовтня Митрополит екзильної України в Канаді Максим Германюк заговорив на Вселенському Соборі в обороні переслідуваної Української Католицької Церкви в Україні. „Мене дуже дивує, що з усіх можливих форм несправедливостей, про які можна прочитати в основному рефераті: політичних, культурних, господарських, інтернаціональних — ні один християнин не обвинувачує за несправедливість і переслідування Християнської Церкви. В цілому документі вислів „Переслідувана Церква" невживаний ані разу. Навіть ані разу не пробувано в попередньому декреті Другого Ватиканського Собору дискутувати про релігійну свободу".

„Всім учасникам Собору відомо, що ніхто не мав на думці українських іміґрантів з Канади, лише залишених у Совєтах вірних Української Церкви. Вони зв'язані з Римом 350 років. Усі їхні єпископи, сотні священиків, тисячі монахів і монахинь і сотні тисяч вірних чоловіків і жінок обвинувачено і засуджено за їх відданість до Святої Столиці. Багато з них через в'язничне катування і

(Закінчення зі ст. 4-ої)

БАСКІЙСЬКІ ШКОЛИ

(ст.). — Баски мають тепер право удержувати свої школи, в яких учать баскійської мови. У шкільній залі висить на стіні мапа „Паїс Баско" (Країна Басків), але й портрет генерала Франка, на основі розпорядку мадридського уряду. Без допомоги Мадриду баски стараються зберегти свою прастару мову навчанням у тих шкслах дітей від 2 до 9 років.

В маленькому містечку біля Більбао над рікою Нервіон у баскійській школі вчиться 140 дітей. Школа має п'ять учителів. Її відкрили в 1970 році тайно, як багато інших таких шкіл. В 1975 році крайні екстремісти відгрожувалися, що збомбують цю школу, але не зробили цього. Пізніше хтось підклав бомбу в іншій недалекій школі, але тоді в школі не було дітей. Під теперішню пору є в чотирьох баскійських провінціях 136 шкіл, у яких навчається 30.000 дітей. Це мала частина дітвори тієї області. Декрет, підписаний королем Хуаном Карльосом при кінці 1975 року, дозволяє неофіційно вживати баскійську мову, що було заборонено за часів генерала Франка. Спершу баски вітали цей розпорядок короля, одначе тепер багато басків називають його „ще одною уступкою більше неґативною, ніж позитивною, для обдурювання світу". Розпорядок усунув дещо з таємности з тих шкіл, одначе на навчання баскійської мови дозволяє тільки півгодини денно, а на стіні шкільної залі мусить бути портрет генерала Франка й еспанський прапор. Школа не дістає грошової допомоги від Мадриду. Щоб зібрати фонди на утримання школи, уладжують льотерії і різні святкування.

Щоб відкрити баскійську школу, треба дозволу міністерства освіти. Інші утруднення для цих шкіл, зв'язані з міністерством здоров'я. „Ми ніколи не знаємо, коли навідається інспектор міністерства здоров'я, — сказав один молодий учитель, — і замкне школу, що двері пошкоджені. Але якщо Мадрид закрив би й усі школи, нарід вийшов би на вулиці, тому вони толерують це".

Мадрид толерує і те, що можуть учити і ввесь день, хоч розпорядок дозволяє тільки півгодини денно. Одначе брак публічних фондів причиняється до того, що до шкіл приймають мало дітей. Учителі дорікають за те батькам вищих і середніх верств баскійського населення, сердито говорячи: „Баскійська буржуазія занадто еспанська".

Як досі, то всього шість публічних баскійських шкіл у біскайській провінції стали дітей вчити баскійської мови. Школа недалеко Більбао є під управою Комітету батьків і учителів. Тому вона фінансово ліпше забезпечена, ніж кооперативні школи. В кооперативних школах треба платити річну вкладку й оплату за кожну дитину. Були випадки, що батьки звільняли учителів тому, що „учителі вчили дітей, щоб визволяли себе від гніту самокритикою". Так впевняють учителі. Один учитель сказав: „Вони (себто багатші баски) бажають мовної освіти, а не ідей і практичности".

Молодші баски домагаються, щоб баскійська мова була обов'язкова в усіх публічних школах області. Одначе, проти такого погляду виступають рішуче помірковані. „Зробити баскійську мову обов'язковою, це фашистівський спосіб думання, — заявив відомий службовець екзильного баскійського уряду, що живе у Франції. — Розполітиковувати дітей — це марксистська тактика. У справі виховання правом учителя є педагогічна метода, а не філософування. Це належить до батьків", — сказав він. Все ж помірковані і більш зрадикалізовані баски згідні щодо того, що приватні баскійські школи під теперішню пору це єдині культурні осередки, які гарантують дальше існування басків.

Роман Левицький

ЕВОЛЮЦІЯ БАНДУРИ

(3)

З наших промоторів еволюції бандури варто згадати Михайла Дяковського, родженого в Канаді. Він все експериментує з новими проєктами бандур, пробував навіть виробляти їх з плястики. Спроба виявилася невдалою. Очевидно прийде час, що якийсь з його задумів увійде в практику. Бандурист — інженер Богдан Косак з Детройту випробовує ряд своїх проєктів перестройки, які можуть незабаром появитися на бандурах. Давній бандурист Василь Ємець з Каліфорнії практикує на великій бандурі, вистроєній хроматично, щоб оминути потреби в перестроювачах.

Як же ця справа представляється на Рідних Землях? Як уже було згадано, що від часу арешту Гната Хоткевича, аж до післявоєнного часу, ніхто не відважувався братися за ул'пшення бандури. Лише півдесятка років після братів Гончаренків там вийшов зі своїм проєктом концертової бандури давній майстер Іван Скляр. На існуючім вже раніше типі чернігівської бандури він увів перестроювачі тотальної перестрійки (одночасної перестрійки в усіх октавах) тоді коли брати Гончаренки увели індивідуальну перестрійку (кожен тон окремо). Кожна з цих систем має свої переваги. Принцип і порядок перестр'йки в обох випадках лишився той самий. Чи це було запозичення, чи збіг — трудно сказати. Недоліком перестроювача Івана Скляра є його громоздськість. Це тяжка сталева споруда умонтована у верхній обичайці бандури, збільшеної з тієї причини в розмірі. Така бандура важить 15 фунтів, тоді коли бандура Петра Гончаренка, яку він сам змайстрував, важить всього 5 і пів фунта. На бандурах конструкції І. Скляра можна грати лише чернігівським способом. Баси не мають перестрійки, вистроєні хроматичне, що утруднює розвиток техніки, вторування басами неможливе. Струни довгі, бракує солідної опори в точках залому, не приділено уваги характеристикам композиції струн і в наслідок всього цього звучання тягуче, не чисте, не властиве звучанню бандур, а радше цимбал.

Перевагою цих бандур є те, що на них можна мати всі можливі тональності, тоді коли на бандурах конструкції братів Гончаренків можна мати лише 7 (половину можливих), отже до трьох - чотирьох дієзів і такого ж числа бемолів в ключі. Такої кількости тональностей в музичній практиці, зокрема кобзарській, є цілком досить, щоб достосувати бандури до голосових можливостей будь-якого вокального ансамблю.

Поступ в еволюції бандури, який зробив майстер Іван Скляр, був у великій мірі сприятливий для поступу техніки визначних інструменталістів - професіоналістів, які в значній мірі опередили своєю технікою інструменталістів еміґрації в ділянці клясики, користуючися бандурами конструкції І. Скляра. Тут очевидно треба рахуватися й з тим, що бандуристи на еміґрації можуть уділяти час для розвитку техніки лише принагідно поза годинами праці на хліб насущний.

У ті ж часи викладачем музики П. Івановим була сконструйована бандура, вистроєна хроматично, подібно до проєкту Василя Ємця. На ній можна було виконувати складні твори, одначе в повільнім темпі, до того техніка навчання дуже ускладнена. Тому такі бандури не найшли практичного застосування.

Існували й інші конструктивні зміни в бандурах, як на Рідних землях, так і на еміґрації: уведення клявіятури, педалів для перестройки ногами тощо, але це все не були процеси позитивного характеру, навпаки, вони віддаляли бандуру від її суттєвого, тому про них не варто згадувати, крім одного, — це застосування демпфера (глушника), що його практикує на своїй бандурі Петро Гончаренко при виконанні композицій з швидкими пасажами, коли затрачається чіткість на бандурах без демпфера. Бандура з демпфером звучить надзвичайно м'яко, всі її звуки виходять чітко, без найменшого замазування, звучання кожного тону цілком коротке. Треба припускати, що саме так звучали автентичні бандури, які не мали на собі слідів металу.

Читачеві очевидно буде не легко уявити собі характер доброго й недоброго звучання бандур без порівняння. Щоб мати про це уяву, варто взяти записи на платівках теперішніх капель, київської й нашої славної Капелі бандуристів імени Тараса Шевченка під диригентурою Григорія Китастого. В перегрlocal чи інструментальних записах кожен зразу відчує цю різницю. Цей факт подивляє й захоплює також фахівців - музик на Рідних Землях. На еміґрації бандура в ході еволюції пішла значно далі, ніж в підсовєтській Україні. Там внесено фактично одну конструктивну зміну: введено в практику перестроювачі на існуючому типі чернігівської бандури. На еміґрації, крім уведення перестроювачів, поєднано два типи київський і полтавський в один стандарт уліпшеної форми та в значній мірі уліпшено звучання бандури. Треба згадати теж і члена Капелі ім. Т. Шевченка, бандуриста - віртуоза Миколу Лісківського, який використовуючи доступні в теперішніх умовинах обладнання, практикує нову систему видовбування бандури так, що не потрібне кріплення дека. При цьому зберігається властивий бандурі характер звучання. Еміґрація має чим пишатися. Капеля Бандуристів має повні можливості виконувати свою почесну місію Амбасадора Української Культури.

(Кінець)

Закінчення шкільного року в Школі Українознавства у Бетлегемі

Дня 12-го червня ц. р. відбулося закінчення шкільного року Школи Українознавства при 91-ім Відд. СУА в Бетлегемі, Па., в котрій пересічно навчається 30 учнів, в цьому дві англомовні кляси.

З цієї нагоди д-р А. Кіпа, професор Мілінберзького університету, висвітлив два фільми з подорожі по Совєтському Союзі, а головно з України. Присутні мали змогу побачити, з якою дбайливістю совєтський уряд зберігає і відновляє надбання царської Росії, а головно в Ленінграді, а в Москві зберіг всі царські церкви з усім багатством їхньої архітектури. В той же самий час совєтський уряд занедбує і нищить залишки української історії і культури в Києві і в цілій Україні, а спеціяльно — церкви.

Радна УНС Анна Гарас вручила грошові нагороди від Українського Народного Союзу трьом учням: Оксані Цегельській, випускниці цієї школи, в якій вчилася 9 років, Йосифові Німасови і Дані Труш за добрий поступ в науці та роздала пера.

За перекускою присутні ще довго дискутувала про фільми, які вони того вечора побачили.

О. Ц.

Діяльність Осередку СУМА у Філядельфії

У неділю, 23-го травня ц. р. Осередок СУМА ім. УПА у Філядельфії влаштував виставку українського народного мистецтва. Виставка, яку відкрито о год. 1-ій по пол. у приміщеннях Дому Української Молоді, включала велику кількість прекрасних виробів з різних ділянок народного мистецтва.

До успіху виставки причинилися: Галя Бадуляк — показ писанок, Віра Трицєцька, Роза Пришляк, Марія Винницька, п-і Альфавицька і Оксана Ґомулка — показ кераміки, Богдан Максимюк і Михайло Луців — показ різьби.

Особливе признання належиться молодим малярам Степанові Війтикові і Тарассві Міджакові. Їхні картини виявляли правдиву мистецьку здібність і захоплювали численних глядачів.

Рівнож, слід згадати похвальний вклад юнацтва Осередку СУМА. Дитячі виставки різьби, кераміки тощо, були наслідком інтенсивної праці і зусиль протягом багатьох тижнів. Юнацтво також взяло участь в конкурсах рисунків та есеїв. За рисунки відзначено: Ніну Вирсту, Наталку Волянюк, Володимира Волянюка та Ігора Міджака, а за есеї — Андрія і Марусю Музику, Роберта Монтефюско і Кімберлі Молтона. Опісля відбулася мистецька програма, під час якої виконано ряд пісень на фортепіяні. Виступали молоденькі сумівці Роман і Богдан Бачара та Григорій, Іван і Марія Лужецькі. Програмою провадив Мирослав Солтис.

У неділю, 13-го червня ц. р. відбувся традиційний День Юнацтва Осер. СУМА. Сумівська молодь взяла зорганізовану участь в Богослужбі у церкві Благовіщення ПДМ, що її відправив парох о. шамб. Михайло Федорович.

Після сніданку в церковній залі, юнацтво від'їхало автобусом до історичного парку „Вашінгтон Кросінг". Тут, на просторій площі серед лісів, відбулося святочне відкриття Дня Юнацтва. Опісля, юнацтво взяло участь у змагу справности — біг з перешкодами, у теренових грах та у змаганнях легкої атлетики, копаного м'яча і відбиванки.

Відтак, повернувшись до Дому Молоді, відбувся святочний апель із роздачею іспитових відзначень та переходом до старшого юнацтва і в дружинники. Накінець, відбулася мистецька програма з короткими виступами ножного роя та закриття Дня Юнацтва.

В.Р. І.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ...

Закінчення зі стор. 1-ої)

дано у звіті головного секретаря Володимира Сохана — 1,322 нові члени на загальну суму забезпечення 3,034,000.00 долярів. Найвидатніше працювали в тому часі секретарі і організатори Філядельфійської Округи, яка виконала на 82 відсотки свою організаційну квоту. Округа Монтреалю виконала цю квоту на 80 відсотків, округа Піттсбургу на 76 відсотків, 15 Округ виконали цю квоту на 50 до 74 відсотки, а 12 Округ на менше, ніж 50 відсотків. Звітодавець в дальшому подав організаційні досягнення поодиноких Відділів і організаторів та головних урядовців УНС. Окремо згадав про організаційний стан і розвиток в Канаді, де в першому півріччі цього року зорганізовано 142 нові члени в порівнянні із 185 новими членами в тому часі попереднього року. Організаційна квота для Канади в цьому році виносить 650 нових членів, отже для її виконання необхідно зорганізувати до кінця цього року щонайменше 518 нових членів.

Головний організатор закінчив свій звіт загальним оглядом заходів для посилення організаційної праці.

Справи УНС в Канаді

Про згаданий в звіті п. С. Гавриша організаційний розвиток УНС в Канаді ширше звітував головний директор УНС на Канаду, сенатор Павло Юзик. Звітодавець ширше поінформував про стан і працю очолюваного ним Канадського Представництва УНС, до якого входять ще головний контролер мґр Іван Геврик та головні радні Василь Дідюк і Текля Мороз. Від минулого року в Канаді виконує свої душпастирські обов'язки головний контролер о. Іван Ващук. Сенатор Юзик назвав ряд справ, включно із наладнанням канадської канцелярії УНС, які могли б поважно причинитися до ширшого розгорнення організаційної активности УНС та до її успіхів на тому терені. Інформаціями про цьогорічний, традиційний вже Український Фестиваль в Давфині, плян публікації відповідної книги про УНС в Канаді та відзначення союзових ювілеїв у Канаді і репрезентацію закінчив сен. П. Юзик свій звіт.

Організаційна і громадська праця

Заступники головного предсідника д-р Іван Флис і пані Марія Душник, які — подібно, як і головний директор на Канаду — не є затруднені в Головній Канцелярії УНС, звітували про свою участь в організаційній праці, включно з організацією нових членів ними самими, про свою репрезентаційну союзову активність та про свою участь у громадській праці. Д-р Іван Флис, як відомо, очолює нюйоркський Український Комітет 200- і 100-річчя, який добився поважних успіхів, бере активну участь у підготові недалекого вже Конгресу Українців Америки та служить радою і порадою багатьом в союзових і громадських справах.

Заступниця головного предсідника пані Марія Душник, поінформувавши про свою організаційну та репрезентаційну союзову активність, зупинилася зокрема на інтенсивній підготові до відкриття пам'ятника Лесі Українці на Союзівці в неділю, 19-го вересня.

Підсумки і висновки

Загальні підсумки і висновки стану та праці і її успіхів і недомагань подав у своєму заключному звіті головний предсідник Йосип Лисогір, зупиняючись зокрема на організаційних справах, потребах і можливостях, що є базою загального розвитку УНСоюзу, як і всієї громади.

Зміни у видавництві

Звітування закінчив ред. А. Драган, характеризуючи коротко ролю видавництва УНСоюзу та його значення і вартість в теперішньому часі. Звітодавець згадав про ті радикальні зміни, що здійснюються поступово у видавничому відділі у зв'язку з незавершеним ще переходом на нову, наймодернішу систему друку, що вимагає відповідного достосування до цих змін також і персоналу, редакційного і технічного.

Після кожного звіту відбулися дебати і в їх результаті схвалювано відповідні рішення.

Після закриття нарад головним предсідником Й. Лисогором в пополудневих годинах, головні екзекутивні урядовці, разом з усіми працівниками Головної Канцелярії і Видавництва спільною зустріччю прощали з відходом на емеритуру п. Теодора Гіля, який понад 40 років працював друкарем у видавництві УНС.

Теодор Гіль (зліва) з технічним керівником Анатолем Домарацьким під час прощальної зустрічі в Головній Канцелярії УНС.

ВАСИЛЬ ФЕДОРЕНКО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

поширювати між товаришами по праці антисовєтські вигадки ... схвалюючи шкідливі для СССР дії Солженіцина й Сахарова, заявляючи при тому, що органи сов. влади несправедливо утискають їх ... Наклеп був перш усього спрямований проти КПСС, совєтського уряду, робочої кляси й дружби народів СССР ...

„...18 лютого 74 р. підсудний Федоренко В. П. звернувся із заявою до Ради міністрів УССР та міністерства закорд. справ СССР, в якій домагався дозволу на виїзд за кордон, обосновуючи це відмовою від сов. громадянства. 12 травня 74 р. вдруге звернувся із заявою в Президію Верх. Совєта СССР із відмовою від громадянства СССР, просив про дозвіл на виїзд за межі СССР на постійне перебування і обвинувачував совєтський уряд, що він лише на словах підтримує Заг. Декларацію прав людини ООН.

„Не бувши позбавленим громадянства СССР і не отримавши права на виїзд за кордон, підсудний Федоренко В. П. набув компас та географічну мапу Закарпатської области ... і довершив втечу за кордон ... Підсудний признався, що він дійсно тікав через кордон з метою... просити пристановища в одній із капіталістичних країн і з території цих капіталістичних країн проводити ворожу діяльність проти соціялістичних країн з метою ліквідувати совєтську владу на території СССР". (Із присуду Ужгородського обласного суду з 21. 3. 75 р.)

20 квітня, Федоренка перевезено до Владимірської тюрми. 26 квітня він почав голодівку протест проти незаконного засуду й продовжував цю першу голодівку 95 днів, до 21 липня. На 71 день голодівки, 4 червня, його побили наглядачі в присутності інструктора-політвиховника, секретаря парторганізації Владимірської тюрми, капітана Дмітрієва.

Федоренко висловлював намір знову почати голодівку з вимогою звільнити його ... Цей намір він виконав, почавши 10 грудня 75. безречинцеву голодівку. Перед початком голодівки, Федоренко був дуже худий, але наче б кріпкий. Про катастрофальний стан його здоров'я ще в лютому-березні 76 р. сказано вище.

В. Федоренко має сестру, Валентину, по чоловікові Хорват, яка проживає у зах. Німеччині (від 1942 р.) Він з нею листувався (вона має його листа до ООН). В тюрмі йому не дозволили писати сестрі.

5 травня відбулася у Владімірській тюрмі голодівка у зв'язку зі 100-літтям указу про заборону української мови й у зв'язку з продовжуванням дискримінації українців у СССР.

У дуже важному стані Сусланський. Останнім часом був двічі в лікарні: в березні і 15 травня був майже при смерті. Діягнози: гіпертонія, стенокардія, тахікардія, дистрофія, міокард, аритмія, хронічна коронарна вада, склероза, не рахуючи вже язви дванадцятки й ін. Погіршення стану — наслідком майже безперервних побутів у карцері за писання скарг, та відсутність лікування. Положення загрозливе.

Травень, 1976 р.

Ланда М. Н.
Ходорович Т. С.

Срібний ювілей 25-річчя священства о. Юлія Кубайного

У неділю 16-го травня ц. р. в Ірі, Пенсильвенія, відбувся Срібний Ювілей, 25-річчя священства о. Юлія Кубайного. 116-ий Від. СУА взяв активну участь у святі. Ювілят о. Юлій Кубайний, парох при церкві св. апостола Петра і Павла, дуже багато зробив для нашої української громади в Ірі. Ювілят протягом двох років провадить Школу Українознавства бере участь в українському громадському житті провадить церковний хор має на меті урядити в українськім стилі каплицю, де могли б відбуватися відправи по-українськи, і є членом 40-го Від. УНСоюзу в Ірі.

Ювілейний бенкет відбувся в парохіяльній залі, прибраній вишивками, кілька жінок і дівчат вбралися на бенкет у вишиванки, що зробило добре враження на приїжджих гостей, які висловились похвально про нашу громаду. Привіт і дарунок від СУА склала Марія Дозорська ,від школярів привітала Ювілята Іванка Ярема.

У церкві відправлено Службу Божу в нашім старо - слов'янськім обряді.

Деякі гості дивувалися, що в Ірі доволі українців. „Українці є, — відповідаю, навіть багато, але вони себе не виявляють". На залі гості подивляли декорації за головним столом з українському стилі.

Професор з Ворену розповів, як вони плакали, як о. Кубайний їх покидав, однак нині він бачить, що його потрібно було в Ірі, бо він протягом цього часу тут багато зробив.

Священик з Ніяґара Фоллс, між іншим сказав, що: Я за двадцять років не міг так багато зробити, як о. Кубайний за три роки". Відповідаю: „Лупаємо скалу".

Гості, переважно жінки, хвалили смачний бенкетний обід та порядок.

Плекаймо нашу мову, нашу ношу, наші звичаї, для виявлення нашого українського походження.

Марія Дозорська

Ділимось сумною вісткою
з Ріднею, Приятелями і Знайомими,
що дня 24-го червня 1976 р. в місті Чікаґо,
по тяжкій недузі, на 75-му році життя
упокоївся в Бозі
наш Дорогий ШВАҐЕР

св. п.
ПЕТРО ЧУБАТИЙ

Горем прибита Родина в Рідному Краю:
дружина МАРІЯ
син МИХАЙЛО
дочка МАРУСЯ
та п'ятеро Внучок
дві Сестри, Шваґри
та ближча і дальша Родина

ПОХОРОН відбувся 26-го червня 1976 р. о год. 9:30 ранку з Собору св. Володимира і Ольги, а звідтіль на цвинтар св. о. Николая в Чікаґо, Ілл.

ПЕТРО і АННА ШНУРІВСЬКІ
4855 Shell Court, Warren, Mich. 48091

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями тут і в Україні,
що в п'ятницю, 2-го липня 1976 року, несподівано,
відійшов у Вічність на 62-му році життя

Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і СИН

св. п.
ЛЕВ РОМАН ШЕХОВИЧ

ПАНАХИДА була відправлена в понеділок, 5-го липня 1976 р. веч. в похоронному заведенні М. Бутая.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 6-го липня 1976 року в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку, Міч., а опісля на цвинтарі Mt. Olivet в Детройті, Міш.

Глибоким горем прибиті:
дружина — МАРТА
син — ІРИНЕЙ
мати — ОЛЕНА
ближча й дальша Родина та Приятелі

Замість квітів на могилу
бл. п. ЮЛІЇ САЛЕВИЧ
складають на Патріярший Фонд:

Б. і В. Гнатківські	$10.00
М. і Ю. Гончаренки	20.00
О. і Я. Городецькі	15.00
М. і О. Леськів	20.00
В. Мисак	10.00
С. і Т. Зазулі	20.00
М. і О. Гнатейки	20.00
Г. і І. Кизьми	20.00

КУДИ ПРЯМУЄ ВАТИКАН?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

примусову працю в концтаборах померли мученицькою смертю. Від 25-ти років Католицька Церква в Україні проголошена незаконною інституцією. Сьогодні вона більше не існує, — так заявляє атеїстичний режим'' (стор. 134).

Рік після Римського Синоду Пімен був інтронізований як новий московський патріярх і він негайно заявив, що Українська Католицька Церква не існує.. Офіційний висланник Папи Павла УІ, кардинал Віллебранд, прийняв заяву Пімена мовчанкою і після повороту до Риму проти цього не протестував. Усім відомо, що заява Пімена була совєтським бажанням''.

Раффальт переповідає звільнення Первоієрарха Української Католицької Церкви, Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого з 17-річного ув'язнення в большевицьких концтаборах та його підвищення Павлом УІ до гідности Верховного Архиєпископа і Кардинала. Там читаємо, що на підставі Берестейської Унії Сліпий мав уже патріярше право іменувати єпископів і скликувати синоди'' (стор. 136).

Автор переповідає коротко історію Української Католицької Церкви і її вірних. Там читаємо: ,,Інакше представляється справа з українцями. Вони жили здебільшого в Совєтському Союзі, менш у Польщі, але мали власну народність, яка не була ні російська, ні польська. 1596 року їх єпископи в Берестейській умові повернулися до Римської Церкви. Ватикан признав їм український обряд і екуменічні права, що дуже не сподобалось латинському духовенству в Польщі. Зате в Росії відлучення від православ'я було рівнозначне із злочином проти маєстату (царського). Бо відтоді українці признавали своїм релігійним головою не царя, але папу. Катерина, Миколай І і Александр II наказали криваві переслідування. ,,Вартим уваги, — казав Митрополит Германюк, — є те, що совєтський режим, який сам був реакцією проти царизму, так як і той вирішив знищити Українську Церкву'' (стор. 135).

Раффальт у деталях оповідає про скликання Верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом Сліпим Синоду українських єпископів, який відбувся в 1971 році, та лист Секретаря Стану кардинала Війо до всіх українських єпископів у вільному світі з листопада 1972 року, в якому він підкреслював, що ,,Українська Церква не має ніякого правного авторитету, що стояв би вище над єпископами — за вийнятком Святої Столиці.''. Це означало зняття з уряду Кардинала Сліпого як Верховного Архиєпископа та одночасно знесення самого уряду. Самостійний характер Української Церкви, гарантований у Бересті Святою Столицею, був перетворений у пряму залежність кожного окремого єпископа від Римської курії. Сліпий не міг після того іменувати ніяких єпископів, а ще менше доручати їх спільне діяння. Зате Ватикан міг запевнити необсаджені єпископства митрополитами, які були прихильні його східній політиці, але без того досвіду, який мав Сліпий. Автокефальна Східня Церква з майже 50-ма мільйонами вірних, зв'язана з Римом вірністю і мучеництвом, стратила право і форму; Папа думав, що діяв правильно, а Москва досягла своєї мети'' (стор. 138.).

Папському ,,міністрові закордонних справ'', архиєпископові Касаролі, в Римі вкладають в уста такі слова: ,,Якщо нам удасться ще 15 років далі без перешкод розвивати ту східню політику, Росія стане християнською, може навіть католицькою.''. З того сміялися, не спостерігаючи, що ті слова, навіть якщо були б видумкою, визначали далеку мету... Для Павла УІ основною проблемою було питання порозумітися з Москвою.

Автор пояснює, що ,,в питанні різниць між католицизмом і православ'ям переочено те, що примат папи не є ні останньою, ні одинокою перешкодою для православ'я. Історія церковного розколу вже з самого початку виказала проблему продовження ,,Римської думки'', незалежної від того першого Риму, що ще сьогодні хоче виступати, як ,,Вічне місто''. Вже при кінці античної доби православ'я зосередилося в іншому, в ,,Другому Римі'' — Візантії. Після її упадку постав ,,Третій Рим'', що існує досі — Москва. Вона, а не місто, в якому знаходиться Ватикан, є ще й тепер єдиним леґендарним Римом як для православ'я, так і для Росії'' (стор.149).

Події покотилися так, що коли ,,о. Єфрем Василь Кривий був висвячений на єпископа для українців у Бразилії, його архиєпископ Кардинал Сліпий мешкав усього кілька кроків від св. Петра в Римі, але він відмовився взяти участь у висвяченні. Хто цікавився тією справою, міг знайти причину цього. В Базиліці, в глухому кутку сиділо шість представників патріярха з Москви. Вони були членами-делеґатами, які вже довший час пертрактували з Ватиканом. Також зроблено заходи, щоб вид сивоволосого борця спротиву не турбував московських гостей. Сліпий зробив Папі приємність; лютуючи, він залишився оподалік. В Римі були моменти, в яких я почувався ще гірше'' (стор. 256).

Раффальт переповідає про положення Католицької церкви в Південній Америці, де прокомуністичні прояви серед тамошнього духовенства здобувають все більше нових прихильників. На католицьких університетах обов'язковим предметом стали праці Маркса, Енґельса, Леніна, Сталіна і Мао Тсе Тунга. Із наведених статистичних даних видно, що багато парафій не мають священників. Автор подає дати відвідин комуністичних ,,достойників'' у Папи Павла УІ. Там знаходимо текст розмов Гольди Меїр, яка також відвідувала Папу.

Із змісту цієї цікавої праці читач відчуває, що автор невдоволений із сучасного стану, який заіснував у Католицькій Церкві. Він також невдоволений із ,,флірту'' Ватикану з Москвою.

У своєму заключному слові Раффальт твердить, що ,,ніхто не знає, чи Петрів корабель іде проти вітру, чи пливе з ним. Те, що сьогодні основно спростовується, завтра може бути новонародженою істиною'' (стор. 296).

(Кінець).

Заклик до односельчан Черча

Дорогі Земляки! Нас повідомляють із Черча про деякі зміни в селі. Курорт Черче розбудовується і є відкритий на протязі усіх пір року. Для більшої атракції туристів, влада відремонтувала стареньку церковцю із ХУІ ст., як ,,Пам'ятку Архітектури''. Комітет церковний впорядкував цвинтар, де усунено старі дерева, а їх заступлено культивованими деревцями. Площу цвинтаря загороджено дротяною сіткою. Багато родин подбало про гарні пам'ятники на гробах своїх рідних. Єдина могила, дорога для нас усіх — занедбана і скоро по ній сліду не стане. Це могила бл. п. о. Івана Созанського.

Хто такий бл. п. о. Созанський і що він зробив для Черча та українського суспільства? Він був одним із трьох окрім о. шамб. Городецького, о. Ваня — меценатів, що купили площу під будову української гімназії в Рогатині 1912 р. та при допомозі свідомих людей повіту побудували величавий дім української гімназії, який досьогодні є гордістю цілого повіту. Заходами його, не допущено мазурів-колоністів до двох розпарцельованих фільварків, де він подбав при допомозі банку ,,Дністер'' та адвоката д-ра С. Федака у Львові, передати селянам Черча ґрунта на довготривалі сплати. Заставив наших господарів посилати дітей до гімназії, а двох найбідніших хлопців післав на свій кошт. Завдяки йому, перед Першою світовою війною вчилися у Черча понад сорок учеників в гімназії. Він був основником ,,Просвіти'', ,,Січі'', Каси-ощадности, молочарні. Викорінив в селі п'янство. Подбав, щоб молоді господарі плекали садівництво та пасічництво. Його заслуги для села великі, і завдяки йому село Черче перед Першою світовою війною було найсвідоміше в повіті.

На початку Першої світової війни він мусів скриватися перед поляками, які старалися запроторити його до карного табору ,,Телергоф'', а з приходом російської інвазії скривався перед висилкою на Сибір. Сл. п. о. Созанський занепав на здоров'ю і на 50-ім році життя помер в злиднях літом 1916 року. Похороном зайнялася команда УССтрільців під проводом чет. Григорія Труха, бо в цей час вишкіл УСС знаходився в Черчі.

Цього року минає 60 років від смерти сл. п. о. Созанського. Немає вже багато в селі людей, які були свідками культурно-громадської праці Покійного, а тих кілька осіб, які залишилися при житті звертаються до еміґрації-черчан за фондами на будову пам'ятника на могилі св. п. о. Созанського.

Наше велике скупчення черчан у місті Перт Амбой, Н. Дж., майже все вимерло. Вони дали великі пожертви на будову Народного Дому в Черчі між двома війнами. Це велике благородне завдання залишається виконати нам, вже малій горстці черчан, які приїхали по Першій і Другій війні.

Тим закликом звертаємося до Вас, дорогі Черчане. Вшануймо 60-ліття від часу смерти сл. п. о. Созанського, побудуймо тривалий пам'ятник людині, яка віддала все життя для піднесення культурного життя наших батьків і матерів.

Щоб можна зорієнтуватися за яку ціну замовити пам'ятник, призначуємо речинець посилки ваших пожертв до 15-го липня 1976 р. Після цієї дати доручимо особам в Черчі замовити пам'ятник.

Свої щедрі пожертви просимо посилати чеком у залученій коверті на адресу:

Joseph Diachyshyn
760-10th Avenue
Lachine, P.Q.
H8S 3E9

За Комітет будови пам'ятника на могилі сл. п. о. Созанського:

Дячишин Осип
Король Михайло
Ратич Іриней

До українського громадянства в діяспорі

Стараннями українців в Парагваю при співпраці заряду міста Енкарнасіону і під патронатом Української Центральної Репрезентації в Арґентині в присутності Президента, державних властей Парагваю, делеґацій вільних українців та української спільноти Параґваю, Арґентини і Бразилії у першій половині листопада 1976 року, в центральному місті українського поселення — Енкарнасіон, відбудеться урочисте відкриття пам'ятника найбільшому генієві, Пророкові і Борцеві за волю України Тарасові Шевченкові, щоб також на цьому далекому причілку світу в бронзі і граніті утвердити його постать та засвідчити вірність нашим національним ідеалам, як також ідейну нерозривність українців у Парагваю із українським народом на рідних землях.

Після відкриття величавого пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі, Арґентина, в 1971 році, побудова пам'ятника Кобзареві України в сусідній країні Парагваю, є черговим доказом небуденної духової снаги всіх синів і дочок українського народу, куди б їх важка доля не закинула, і тому апелюємо до всіх українців у вільному світі своєю численною і організованою участю на відкритті пам'ятника в нашій країні, Параґваю, заманіфестувати перед світом нашу національну спаяність та вірність заповітам Тараса Шевченка так могутньо, щоб почули це, жадні вістей від нас, наші брати і сестри на рідних землях.

Цією дорогою запрошуємо ієрархію та духовенство українських Церков, католицької, православної і євангельської, українські товариства, організації та установи почерез свої проводи та все українське громадянство у вільному світі — своїми делеґаціями на відкриття пам'ятника та пожертвами на його докінчення, надати цій історичній події українців у Парагваю загально-української важливости.

Щоб зменшити кошти переїзду до Парагваю і перебування під час і після відкриття пам'ятника, запрошуємо цією дорогою українські туристичні підприємства організувати, подібно як в 1971-му р. на відкриття пам'ятника Т. Шевченка в Буенос Айресі, Арґентина, відповідні спільні тури, при чому заохочуємо ще всіх тих, що за невеликі видатки на переїзд і перебування дорогі гості з Канади, Америки та Европи не тільки матимуть нагоду вшанувати своєю присутністю Кобзаря України, але також відвідають чудові тропікальні місцевості в трьох країнах підряд, Параґваю, Арґентині і Бразилії, руїни історичної вартости в Місіонесі ,,Сан Ігнасіо'', найбільший і чудовий водопад ,,Каратас Іґуасу'', плянтації чаю і т. п., та закуплять для себе, своїх приятелів і родини за дешеві ціни вартісні подарунки та прикраси домашнього вжитку, які виробляє місцеве індійське населення.

Прохаємо всю переписку, а саме привіти на відкриття, пожертви на будову пам'ятника та всякого роду запити адресувати на Українську Центральну Репрезентацію в Арґентині, яка від початку, на прохання Шевченківського Комітету в Енкарнасіоні, Парагвай, зайнялася організацією цієї історичної події для українських поселенців в Параґваю. Остаточну дату відкриття пам'ятника подамо в чергових оголошеннях.

За Комітет будови пам'ятника Шевченкові в Енкарнасіоні, Парагвай:
Голова: Микола Ремизовський
Секретар: Василь Баран

Пожертви просимо пересилати виключно чеками в поручених листах, або складати на ту ціль в Кредитівках чи інших громадських установах кожної країни.

Адреса в Арґентині:
Representacion Central Ucrania
(Comision Monum. T. Shevchenko)
(1425) Soler 5039 - Bs. Aires.
RCA. ARGENTINA.

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 26-го ЛИПНЯ до 7-го СЕРПНЯ, включно, „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією ДВОТИЖНЕВОЮ перервою.

У Виллимантику помер перший секретар і почесний голова 387 Відділу УНС

Виллимантик, Конн.—21-го травня ц. р тут помер на 80 році життя бл. п. Василь Гірчиця, основоположник і перший секретар, а відтак почесний голова 387 Відділу УНСоюзу Товариства ,,Любов''.

Покійний Василь Гірчиця народився 28-го жовтня 1896 року в селі Черниховці, Збаразького повіту. До Америки приїхав 1911 року, а замешкавши в Виллимантику, включився в суспільно громадську працю. З черги він був активним членом Комітету творення УП Церкви свв. Петра й Павла. В 1930 році за його фінансовою допомогою закуплено дім, де була ведена вся громадська праця і школа українознавства.

1932 року за його ініціятивою створено в Гартфорді танцювальну школу під мистецьким керівництвом маестра Василя Авраменка. Кожного тижня два рази збирав у Виллимантику дітей і возив їх до Гартфорду на проби до згаданої школи.

1938 року Покійний Василь Гірчиця був одним з основоположників, а відтак першим секретарем 387 Відділу УНСоюзу Товариства ,,Любов'' в Виллимантику. Обов'язки секретаря Відділу Покійний виконував на протязі майже двох декад, а опісля дальше інтересувався справами Відділу, як також цілістю Союзу. Коли секретарство перебрав молодий секретар Василь Олійник, то покійний Василь Гірчиця все був до його услуг. Це саме було, як нагло помер Василь Олійник 1974 року, і Відділ перебрала його дружина Ірина Олійник, то Василь Гірчиця був першим, який служив порадою у веденні Відділу.

Слід згадати і те, що коли Покійний довідався по Другій світовій війні, що тисячі українських родин поневіряються в німецьких таборах для переселенців, він негайно включився в акцію допомоги скитальцям, а головно робив всі заходи, щоб якнайбільше спровадити їх до Америки. Покійний Василь Гірчиця був щедрим, не жалів грошей на доброчинні цілі, був милої вдачі, і тому всі в Виллимантику його шанували і поважали.

Під час останніх Річних Зборів Відділу, які відбулися в лютому ц. р. Покійного одноголосно обрано почесним головою і за це він був вдячний присутнім членам. Покійний ніколи не опустив Річних Зборів Відділу і все заохочував усіх працювати для добра Українського Народного Союзу.

Залишив в жалобі дружину Катерину, сина Мирослава і двох внуків Дениса і Бр'яна.

Нехай вільна Американська земля буде йому легкою, а пам'ять про нього останеться назавжди між нами живими.

Ірина Олійник —
секретар Відділу

ІНЖ. М. БОРЕЦЬКИЙ ОЧОЛИВ ВІДДІЛ ТУІА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — Дня 6-го червня ц. р. в домівці Т-ва Інженерів у Філядельфії відбулися 28-мі Загальні Збори Філядельфійського Відділу Т-ва Українських Інженерів Америки. Зборами, що складалися з двох частин, провадила президія в складі: інж. С. Хариш - голова, інж. В. Винницький - заст. голови і інж. М. Шуль - секретар.

У звітуваннях Управа Відділу поінформувала про успішну діяльність у минулій каденції. Після довшої дискусії над звітами Контрольна комісія запропонувала уділити уступаючій Управі абсолюторію з подякою, що Збори прийняли оплесками.

Нову Управу Відділу обрано в такому складі: інж. Методій Борецький - голова, інженери Р. Андрейчук, Е. Филипович, Л. Івасиків, М. Білас, д-р Й. Заїка, Р. Левицький, К. Маньків, Ю. Данилів, В. Дупій і Бугай - члени; Контрольна комісія — інженери Я. Жмуркевич, Б. Захарчук і д-р Ю. Рибак. Правильникова комісія — інженери М. Ковальчук, Б. Филинський і В. Шиприкевич; Товариський суд — інженери Дяченко, З. Кохановський і Я. Цюк і Стипендійна комісія — д-р О. Білик, М. [illegible]чук і С. Хариш.

Новообраний голова інж. М. Борецький, подякувавши за довір'я, подав короткий плян праці на біжучу каденцію.

Після перерви, під час перекуски, відбулася друга частина Зборів, під час якої інж. Анатолій Вовк виголосив добре опрацьовану доповідь ,,Проблеми термінологічної праці на чужині''. Після доповіді відбулася довша дискусія, яка закінчилася постановою оформити при Відділі Організаційну комісію для видання технічних словників. Стати членами такої Комісії дали свою згоду інж. А. Вовк, інж. Л. Яцкевич і д-р Ю. Рибак. Кінцева дискусія переконала кожного присутнього, що Філядельфійський Відділ Т-ва Інженерів має всі можливості довести справу видання технічних словників до успішного кінця.

Н. Н.